

мира за обсъждани проекти за либерални реформи от Съвета на империята; година по-късно публикува манифеста, с който австрийският император оповестява конституция; пояснява предоставените права на хърватите и пр. Същевременно Цанков не пропуска да извести, че Гарибалди е обявил „сътрудничество с маджарите“ и че е възможно бунтът от Италия да се прехвърли към Унгария. През декември 1860 г. в „България“ отново отразява политически демонстрации на унгарците, пише за отказа им да плащат данъци, за „смущенията“ в гр. Деврецен и пр.⁴².

Издателите на в. „Съветник“, органът на българските народни представители, действащи в Цариград по църковния въпрос, също поддържат „Политически обзор“. Не е учудващо, че те имат в полезрението си както легалните политически борби на онеправданите народи под властта на Хабсбургите, така и действията на радикалните среди там. Основаният от тях умерен еволюционистки в. „Съветник“ през декември 1863 съобщава, че Л. Кошут е разпръснал „бунтовнически провъзгласявания“ в Будапеща от името на Унгарското народно правителство, а през март 1864 г. информира за бунтовните действия и на ген. Клапка. Външно-политическите новини в „Съветник“ се смята, че са подбирани от Хаджи Мина Пашов, а отначало от полския еврейин Брунsvик⁴³.

От колоните на „Дунавски лебед“ още в края на 1860 г. Раковски известява: "В Австрия маджарският и славянският елемент" се борят по дипломатически път за правата си. В същото време, по думите му, хърватите теглят на своя страна, австрийските сърби - на друга. Остро наблюдателен и критичен, Раковски с тревога съобщава за опит на хърватите да налагат католическата вяра на православните славяни в Австрия. Той съзира опасността от възникващите „неспоразумения“ и предупреждава „Австрийское правителство в тия обстоятелства ще играй оная роля, коя иди в полза политики му".⁴⁴ Различни причини карат Раковски да анализира детайлно действията на унгарци, чехи, хървати и сърби за разширяване на техните политически права в рамките на Хабсбургската империя. Чуждият опит и ефективни модели за действия били полезни в този исторически момент, който изисквал от българите също постоянство и съгласуваност с оглед приключване на навлязлата в последна фаза легална църковна борба, а революционният ръководител вече подсказвал в „Дунавски лебед“, че скоро ще се открие хоризонт и за българския политически въпрос.

Към политическите борби на славяните в Австрия/Австро-Унгария не по-малък интерес от Раковски след години проявява и Л. Каравелов. Дори бегло сравнение с неговия в. „Свобода“, обаче, показва съществена разлика в мотивите. У Каравелов интересът е обусловен от желанието му да се реализира популярната